

Lierne, 12.03.08

REELL MEDVIRKNING ELLER LURERI?

Av Rådmann i Lierne kommune, Karl Audun Fagerli

I slutten av juni 2007 la Direktoratet for naturforvaltning (DN) fram et forslag til ny "Lov om motorferdsel i vassdrag og utmark", med høringsfrist 15. oktober 2007. Dokumentet var på 113 sider.

Samtidig presenterte DN en undersøkelse som ble gjennomført i dagene før de la fram sitt forslag til nytt regelverk, som viste at 28 % av de spurte var "meget positiv" til en innskjerping av regelverket for snøscooterkjøring, og 25 % var "ganske positiv" til en innskjerping. Mens 19 % var "meget negativ eller ganske negativ" til en innskjerping. I tillegg var det 28 % av de spurte som svarte "verken eller" eller som ikke viste hva de mente. Men hvor mange var det egentlig som ble spurt?

En slik stor og viktig sak for mange, medførte naturlig nok flere henvendelser til DN om å få bedre tid til høringen. Det var tross alt ferietid, kommune- og fylkestingsvalg, politisk konstituering og jakt i løpet av høringsfristen. Dette ble blankt avvist fra DN, med begrunnelse om at det ikke var tid til mer høringstid, dersom de skulle holde framdriftsplanen, og gi Stortinget mulighet til å behandle saken våren 2008.

Like før høringsfristens utløp bestemte DN at kommunenes høringsuttalelser skulle gå via de respektive Fylkesmenn (FM) til samordning. I høringsskrivet står det at kommunene skulle sende kopi til den "respektive Fylkesmann eller Fylke". Fylkesmannen i NT gjorde en grundig jobb, vektla flere forhold enn de såkalte miljømessige, og brukte en måned på denne samordningen, som ble sendt DN i samme uttalelse som den høring som FM selve gjorde i saken.

DN ble invitert på mange informasjonsmøter, men med ett par unntak, takket de nei til alle kjente invitasjoner. Derimot kom DN på at de skulle arrangere 3 informasjonskonferanser i slutten av september 2007. Her møtte det representanter fra 65 av landets kommuner, samt flere fylkesmenn og noen fylkeskommuner. Bare noen kommuner fikk invitasjonen i riktig tid, og i tillegg var 2 av de 3 planlagte møtene lagt midt i elgjakta.

Til sammen nesten 900 høringsuttalelser kom inn i saken. En rekke kommuner, de fleste fylkesmenn, noen fylkeskommuner, naturvernorganisasjoner og en rekke private brukte mye tid og engasjement på en så bred høringsprosess som mulig innenfor de tidsmessige rammer som ble gitt. Noen av de private uttalelsene var av så sterk karakter at DN ikke har publisert disse, mens resten er lagt ut på nett. Noe uryddig er dog denne sammenstillingen, for når en på de publiserte sidene trykker på "Lierne kommune", kommer uttalelsen fra Lesja kommune.

DN skulle være ferdig med sin oppsummering av høringsuttalelsene i løpet av januar 2008. Først i slutten av februar kom det melding fra DN om at de presenterer forslaget på et møte med naturvernorganisasjonene den 10. mars 2008, altså halvannen måned etter skjema. Kanskje kunne en presentasjon ovenfor landets kommuner vært like riktig?

Tilrådingen på 183 sider går dermed til Miljøverndepartementet, uten at det er tatt hensyn til de grundige uttalelser som har kommet fra mange kommuner. Ei heller er en stor og overbyggende organisasjon som Kommunenes sentralforbund blitt hørt i saken.

For den som har fulgt denne saken på nært hold siden forsøket med utprøving av alternative former for motorferdsel i 8 kommuner rundt om i landet kom i gang i 2001, via prosjektet MoSa (Motorferdsel og samfunn) fra 2005 til 2007, høringsprosessen høsten 2007, så er det med stor forundring at det endelige forslaget fra DN til Miljøverndepartementet studeres.

Denne forundringen kan bl.a. oppsummeres som følger:

- Hvor er det blitt av erfaringene som disse forsøkskommunene gjorde i over 5 år?
- Hvorfor fikk ikke medlemmene i MoSa foreta avstemninger, slik at deres syn kunne kvantifiseres? I stedet fikk NIBR, og senere DN, anledning til å bruke formuleringer som at det i rådgivende gruppe er ”oppfatninger hos”, ”synspunkter på”, ”noen mener” osv. Er det derfor naturvernforbundets representant i MoSa og kommunenes representant i MoSa har totalt ulik oppfatning av hva som var denne gruppes syn? Naturvernforbundet hevder bl.a. at DN har fulgt MoSa’s tilrådninger, mens kommunenes representant hevder at det var et stort flertall i gruppen som mente at kommunene burde ha ansvaret for dette området gjennom arealplanlegginga. Kommunene burde dessuten ha hjemmel til å opprette faste løypetraseer for snøscooterkjøring, slik de positive erfaringene fra bl.a. forsøkskommunen Hattfjelldal viste gjennom mange år.
- Hvorfor fremgår det ingen plass at den gallupen som DN fikk gjennomført i juni 2007, og som viste at 53 % var ”meget positiv/ganske positiv” til en innskjerping av regelverket, ble gjennomført ved telefonintervju av 1007 personer rundt om i hele Norge. Ut fra folketall betyr dette teoretisk at av disse er 225 fra Oslo/Akershus, 15 fra Finnmark, 27 fra Nord Trøndelag derav 2 fra de seks kommunene i Indre Namdal.
- Hvordan kan DN summere opp for eksempel at ”Noen mener at det kan åpnes for isfiskeløyper, og at disse skal betjenes med leiekjøring”, når de som har uttalt seg om dette ikke har koblet isfiskeløyper til leiekjøring?

Det er nok bare å konstatere at det meste av energien mange av kommunene har brukt i denne høringssaken har vært bortkastet.

Det så flott ut med en bred høringsprosess og forsøk på medvirkning fra kommunene, men enten har de kommunale høringsuttalelsene vært særdeles dårlige eller så har de ikke passet inn i det som DN mener, og således ikke blitt reelt vurdert.

Bare den innerste kjerne i DN kan svare på om dette er reell medvirkning eller lureri.

Det er imidlertid å håpe at både Miljøverndepartementet , og i alle fall Stortinget, har en bedre evne til å vurdere hele kompleksiteten i denne saken.

Hvor meget bedre kunne ikke sluttproduktet blitt om DN hadde brukt sin kompetanse til å bistått Stortinget bedre i saken, ut fra det man må vite er den politiske flertallsoppfatning i saken?